

Strategalaš plána

mearriduvvon cuoŋománu 1. b. 2011

FeFo

Sisdoallu

1	Álgu	3
2	Višuvdna	3
3	FeFo váldoárvvut	5
4	FeFo váldoulbmil	5
5	Strategiija	6
5.1	Strategalaš vuodđoprinsihppa	6
5.2	Eatnamiid ja vuoigatvuodaid hálddašeapmi	6
5.2.1	Areálat ja huksensajit	6
5.2.2	Vuovdin ja láigoheapmi	7
5.3	Ealáhusdoaimma	8
5.3.1	Valljodatávkkástallan	8
5.3.2	Gávpedoaimma man vuodđun leat FeFo valljodagat	8
5.4	Meahcchállddašeapmi	9
5.4.1	Valljodathálddašeapmi	9
5.4.2	Meahcástallan / meahcceávkkestallan	11
5.5	Eará servodatsuorggit	12
5.5.1	Olgodoaimmat	12
5.5.2	Nuoskkideapmi ja doabbarat	12
5.5.3	Visttit ja rusttegat main eai leat šiehtadusat	12
5.5.4	Mohtorjohtolat meahcis	13
6.	Ekonomiija	14
7.	Diehtujuohkin ja kommunikašuvdna	15
8.	Giella	15

GOVVA: LARS KREMPIG

ALMMUHEADDJI:
Finnmarkseiendommen – Finnmarkkuopmodat
OVDASIIDOGOVVA:
Anne Olsen-Ryum
HÁBMEN JA BORDIN:
Morten Hernæs, 07 Aurskog
DEADDILEAPMI:
07 Aurskog

07

Álgu

Strategiijaplána mearrida FeFo Finnmarkseiendommen-Finnmárkuopmodat (FeFo) strategiijaid. Plánii lasihuvvojit dievaslaš njuolggadusat muhtun surggiin, ja njuolggadusat mat leat mearriduvvon ovdal jotkovuvvojit. Plána doaibmá 2011 rájes, ja stivra galgá meannudit dan unnimusat juohke 4. jagi.

Strategiijaplána lea huksejuvvon Finnmarkkulága ekologalaš ceavzilvuoda ulbmilii, buoremussan Finnmarkku ássiide ja sámi kultuvrra vuodđun. Dát ulbmilat leat láidesteaddjin strategiijaplánii ja stivrejit olles FeFo doaimma. Plánas lea válllejuvvon ráhkadit strategiijaid finnmárcolaččaid várás obbalaččat, seammás go čuovvoleamis deattuhit sámi kultuvrra, boazodoalu, meahccegeavaheami, ealáhusdoaimma ja servodateallima vuhtiiváldima. FeFo ii earut hálddašeamis finnmárcolaččaid geain lea iešguđetlágan čearddalaš duogáš.

GOVVA: LARS KREMPIG

Diedut FeFo ja Finnmarkkulága birra

- FeFo ásahuvvui geassemánu 30 beaivvi 2006:s ja láhkavuodđu lei Finnmarkkuláhka. Stuorradiggi lea mearridan Finnmarkkulága ja Gonagas stáhtarádis lea nannen dán geassemánu 17 beaivvi 2005:s.
- Finnmarkkuláhka sisttisoallá sámi vuoigatvuodaid dohkkeheami Finnmarkku eatnamiidda ja čáziide.
- Finnmarkkuláhka addá buot ássiide ovttalágan vuoigatvuodaid makkár čearddalaš duogáš dál ihkinassii leaš.
- FeFo eaiggáduššá sullii 46 600 km² dahje sullii 96% Finnmarkku areálas, ja váldokantuvra lea Leavnnjas.
- FeFo lea sierra riektesubjeakta almmá eará eaiggádiid haga go finnmárcolaččat.
- Stivra mas leat 6 Finnmarkkolačča, maid Finnmarkku fylkkadiggi ja Sámediggi leaba nammadan, jodiha FeFo.
- FeFo lea iešruhtadeaddji, ja lea geatnegáhtton máksit lassivodivada ja vearu.
- Finnmarkkulágas leat ollu mearrádusat mat dagahit FeFo:i unnit doaibmanmuni go eará eananeaggádiidda. Dát guoská earenoamážit fuoddo- ja guollehálddašeapmái.
- Sierra dárkkistanlávdegoddi, maid Sámediggi, departemeanta ja Finnmarkku fylkkadiggi leat nammadan, galgá geahččat ahte FeFo doaibma lea Finnmarkkulága ja eará lágaid siskkobealde.
- Finnmarkkuláhka ii guoskkat ásahuvvon vuoigatvuodadilliid. Finnmarkkukommišuvdna ja sierra meahcceduopmostuollu leaba ásahuvvon čielggadan várás gažaldagaid mat leat čadnon FeFo-eatnamiid vuoigatvuodaide.

Finnmárkkuopmodaga višuvdna lea:

Finnmárkkuopmodat **Oktasaš vejolašvuodát – oktasaš ovddasvástádus.**

Višuvdna fátmasta:

- Boahhteáiggiperspektiivva
- Vejolašvuodaperspektiivva
- Ovttasbargoperspektiivva

Finnmárkkuopmodat galgá hálddašit eatnamiid ja vuoigatvuodaid buoremussan oktasašvuhtii doaimmalaš oamastemiin, bargiiguin geain lea gelbbolašvuohta ja ságastallamiin almmolaš eiseválddiiguin ja geavaheaddjjoavkkuiguin.

Višuvdna sisttisoallá maiddá dan oktasaš ovddasvástádusa mii FeFo:s ja earáin lea ovttas hálddašit Finnmárkkuopmodaga ceavzilis vuogi mielde mii sihkkarastá boahttevaš buolvvaid vuhtiiváldima.

 Finnmarksloppe. GOVVA: JØRN LOSVAR

GOVVA: LARS KREMPIG

3 *FeFo váldoulbmil*

Dát siskkilda ahte FeFo galgá:

- Hálddašit eatnamiid ja valljodagaid Finnmárkkulága ulbmiliid mielde dainna lágiin ahte šaddá legitimitehta álbmogis.
- Nannet kultuvragirjáivuoda, identitehta ja gullevašvuoda, ja arvomahttit ealáhusovdánahttima man vuodđun leat báikkálaš valljodagat ja dainna lágiin dahkat Finnmárkku geasuheadđji ássanbáikin.
- Ekonomalaččat leat nanus ja sihkkarastit oktasašárvvuid.

Finnmárkkulága §1

Lága ulbmil lea láchit dili vai eatnamat ja Finnmárkku fylkka luondduvalljodagat hálddašuvvojit dássáduvvon ja ekologialaččat ceavzilis vuogi mielde buoremussan fylkka ássiide, ja earenoamážit sámi kultuvrra, boazodoalu, meahccegeavaheami ealáhusdoaimmaid ja servodateallima vuodđun.

4 *FeFo váldoárvvut*

FeFo galgá leat:

- Vuorddehahtti
- Guhkesáigásaš
- Ovdánahtti
- Ovttasdoaimbi

Gielddat mearridit areálageavaheami

Gielddat leat báikkálaš eiseváldi plána- ja vistelága mielde, ja mearridit gielddaplána areáloosiin masa buot gieldda areálat galget geavahuvvot. Gielddaplána areáloasi ráhkadeapmi galgá dahkkot sáhkálaga eananeaiggáidiin, vuoigatvuodalaččaiguin ja almmolaš suorgeiseválddiiguin (biras- ja kultureiseválddiiguin, boazodoallo- ja eanandoallohálddahusaiguin jna.). Suorgeiseválddit sáhttet gáibidit ahte birasgáhtten-departemeanta gieđahallá plána jus leat vuostemielas plánejuvvon areálageavaheapmái, muhto dát vejolašvuohta ii leat FeFo:s eananeaiggádin.

Buot almmolaš eiseválddiin galget leat Sámedikki meahcegeavaheami earáhuhttima njuolggadusat vuodđun go meannudit áššiid.

Geavahanrievttit FeFo eatnamiin

Eananeaiggátriecti lea oktasašnamahus ollu rivttiin, omd. guohtunriecti, vuovderiecti, bivdoriecti ja guolástanriecti. Dábálaččat oamasta eananeaiggát maiddáid daid vuoigatvuodaid, muhto ii álo. Eananeaiggát ii sáhte dábálaččat muddet earáid vuoigatvuodaid geavaheami, ja iige sáhte geavahit eatnama dainna lágiin ahte vuoigatvuodalaččat eai beasa atnit ávkin vuoigatvuodaideaset.

Boazodoallu lea stuorámuš vuoigatvuodalaš FeFos eatnamiin. Boazodoalloriecti addá ee. guohtunrievtti ja cegget dárbbášlaš boazodoallorusttegiid. Boazodoalloláhka stivre boazodoalu maid boazodoalloiseválddit hálddašit. FeFo:s ii leat váldi muddet movt boazodoallu doaimmahuvvo FeFo eatnamiin.

5.1 Strategalaš vuodđoprinsihppa

Olahan dihte daid mearriduvvon ulbmiliid galgá čuovvovaš vuodđoprinsihppa leat láiddesteaddjin olles FeFo doibmii:

FeFo galgá leat doaimmalaš eaiggát gii áimmahuššá ja ovdánahtta min oktasaš valljodagaid.

Dát sisttisoallá ahte FeFo galgá:

- Oaivvildit guđe ládje FeFo eatnamiid ja valljodagaid sáhtta ávkástallat buoremusat, ja ságastallat gielddaiguin areálageavaheami birra.
- Kártet valljodagaid ja hálddašit daid guhkes áiggi perspektiivvas ovttasbargamiin priváhta ja almmolaš eiseválddiiguin.
- Láhčit dilálašvuođa vai sihke ođđa ja árbevirolaš ealáhusdoaimmat maid vuodđun leat FeFo eatnamat ja valljodagat ovdánit doaimmalaččat manñil go iešguhtetge beroštumit leat árvoštallojuvvon.
- Heivehit dili vai sáhtta geavahit FeFo eatnamiid olgodoaimmaid ja meahci ávkástallama oktavuodas.
- Bearráigeahččat ja dárkkistit.
- Ságastallat ángirrit geavaheaddjiavkkuiguin ja eará ovttasbargomiin.

5.2 Opmodaga ja vuoigatvuodaid hálddašeapmi

FeFo váldodoaimbma lea hálddašit eatnamiid ja gullevaš luondduvalljodagaid ja vuoigatvuodaid. Čuovvovaš strategiiijat galget leat vuodđun go FeFo hálddaša daid:

5.2.1 Areálat ja huksensajit

- FeFo-eatnamiid hálddašeapmi galgá vuosttažettiin dahkkot dohkkehuvvon gielddaplánaid vuodul. FeFo áigu dasa lassin ovddidit eará ohcamiid meannudeapmái plána- ja vistelága mielde.
- FeFo galgá leat doaimmalaš ovttasbargobealálaš gielddaid plána-proseassain, ja oazžut vuoigatvuodalaččaid ja geavaheaddjiberoštumiid searvat váikkuhit.
- FeFo galgá ieš ja ovttas earáiguin sihkkarastit, ovdánahttit, ja olahathtin dahkat nu buriid opmodatdieđuid go vejolaš (opmodatrájit, riektvuodđodilit, vuoigatvuodát jna.)
- Ovttasráđiid guoski gielddain sáhtta FeFo dahkat áigeráddjejuvvon opšuvdnašiehtadusat vuorddedettiin almmolaš lobiid, go dát adnojuvvo dárbbášlaš ovdánahttin dihte deatalaš huksen- dahje ealáhusprošeavttaid.
- FeFo dáhttu astoáiggebarttaid huksema plánejuvnot lahká dálá infrastruktuurra. Gos dilálašvuođat leat heivvolaččat berre plánet luotta ja elrávnnji bijáheami.
- FeFo lea mielas hukset luotta ja elrávnnji maiddáid boarráset bartaguovlluide, muhto eaktuda ahte huksen dápáhuvaš dohkkehuvvon regulerenplána vuodul. FeFo sáhtta veahkehit čielggadit plána.
- Bartaguovlluid infrastruktuurra ráhkadangeluid galget bartaeaggádat gokčat, geat maiddáid galget oamastit infrastruktuurra ovttas.

✔ Viessohuksen Álttás. GOVVA: JARLE MØEN

- FeFo galgá leat veahkkin viidudeame bartašlájaid girjáivuođa, maiddáí bartaguovllut main lea olles infrastruktuva.

5.2.2 Vuovdin ja láigoheapmi

- FeFo galgá ovttasbargamiin gielddaiguin lámčit dili vai Finnmárku stuorru ja ovdána.
- Huksensadjeareálat mat leat regulerejuvvon huksemii ja čuldojuvvon (fradelt), sáhttet vuvdojuvot dahje láigohuvvot.
- FeFo haddepolitihkka galgá muddet ja eastadit šaddamis alla deattu gielddaid huksensajiid hattiide.
- Buot stuorit opmodatvuovdimat galget dáhpáhuvvat šiehtadallamiid maŋŋil maid vuodđun lea areála huksema obbalaš haddi.
- Bartasajit galget dábálaččat láigohuvvot.
- Váldonjuolggadussan ii galgga meahcci vuvdojuvot.
- Viessosajiid lotnun maidda lea huksejuvvon dahkko eaktudáhtus.
- Váldonjuolggadussan galget bartasajit juolluduvvot vuorbádemiiin.
- FeFo galgá leat čavgat addimis lobi earáhuhttit ealáhusbartaidda geavaheami astoáiggebartan.
- FeFo áigu veahkkin áimmahuššat vai gilvojuvvon eatnamat bisuhuvvojit ja sihkkarastit vuorddehahti láigošiehtadusaid eanandoalloeláhussii.
- Boazodoalu areálagáhtten sihkkarastujuvvo plánaproseassain ja dainna láigiin ahte FeFos leat čavgadis bargovuogit go vuovdá meahcceeatnamiid.
- FeFo galgá váldonjuolggadussan čuovvut gieldda mearrádusaid go guoská lohpeaddimii earáhuhttit ealáhusbartaidda geavaheami astoáiggebartan.

Finnmárkkukommišuvdna

Finnmárkkukommišuvdna lea ásahuvvon čielggadit FeFo-eatnamiid geavahan- ja eaiggátvuoigatvuodaid. FeFo galgá mearridit maid oaivvilda kommišuvnna konklusuvnnaid birra. Jus FeFo ii lea ovttaoavilis konklusuvnnaiguin, sáhtá ášši biddjot sierraduopmostullui (meahcceduopmostullui Finnmárku várás). Meahcceduopmostuolu mearrádusaid sáhtá váidit alimusriektái.

Máze kvartsihitta – čohkkánbeaŋka Kárášjogas.

GOVVA: HALFDAN CARSTENS / GEOPORTALEN.NO

Gaskabeaivárri – geađgevieččahat Guovdageainnus.

GOVVA: TROND AARSETH

Lohpi doaimmahit ealáhusa

Gielddat mearridit areála-plánaiguin masa iešguhtetge areálat sáhttet geavahuvvot, ja almmolaš suorgeiseválddit nugo NČE (NVE) ja minerálahálddašeami direktoráhtta mearridit galgá go addit lobi (konsešuvnna) ohccojuvvon doibmii. Dasa lassin gáibiduvvojit dávjá lobit nuoskkidanlága, kulturmuitalága ja ollu eará sierralágaid mielde.

Eananeaiggát eaiggáduššá dábálaččat maiddái vuosttašriekti ávkkástallat opmodagas dan áigumuššii maid almmolaš eiseválddit mearridit. Jus servodagas-leat deatalaš vuhtiiváldimat, sahttet almmolaš eiseválddit addit lobi baggolotnut eatnama ja vuoigatvuodaid FeFo:s.

5.3 Ealáhusdoaimma

Čuovvovaš strategijat biddjojit vuodđun FeFo ealáhusdoibmii:

5.3.1 Valljodatávkkástallan

- FeFo doaimma ealáhus- ja gávpesuorggis galgá vuosttamužžan leat čadnojuvvon areálaide, čivrii/cuovkkageđggiide, minerálaide, goahccevuvddiide, čáhce- ja bieggafápmui.
- FeFo galgá leat áhpun ahte deatalaš luonduvalljodagat árvvoštallojit biddjot ealáhusáigumušaide gielddaid plánain.
- FeFo galgá váikkuhit ahte FeFo eatnamiid valljodagat ja árvvut dagahit odđa/lassi árvoháhkama fylkkas, dán vuolde arvosmahttit báikkálaš oamasteami.
- Vuoigatvuodát FeFo luonduvalljodagaide sáhttet láigohuvvot, muhto eai vuvdojuvot.
- Eananeaiggáda minerálat industriijaminerálan ja luonddugeađgin hálddašuvvojit nugo lea mearriduvvon njuolggadusain.

5.3.2 Gávpedoaimma man vuodđun leat FeFo valljodagat

- FeFo ii galgga dábálaččat vuosttildit ealáhus-/ huksenprošeavttaid čadaheami go lea loahpalaš almmolaš mearráduš/konsešuvdna.
- Eanan ja vuoigatvuodaid láigošiehtadusat dahkkojit gávppálaš eavttuiguin, muhto FeFo haddeprofila galgá movttiidahttit odđa ealáhusdoaimmaid ásaheami.

- Go FeFo doaimmaha suorggidahtton gávpedoaimma de galgá dát doaimmahuvvot ovttalágan gilvoveavttuiguin earáiguin ja váldonjuolggadussan dahkkot iešheanalas fitnodagaiguin.
- FeFo galgá leat várrogas áŋgiruššat prošeavttaide main lea alla ekonomalaš várra.

5.4 Meahcchálddašeapmi

Meahcchálddašemiin oaivvilduvvo dás meahci ođasmahtti biologalaš valljodagaid hálddašeapmi, vuosttažettiin fuođđut, guolit ja vuovdi. Dáid hálddašeapmi lea muddejuvvon Finnmárkkulágas mas leat garra láidesteamit strategijja hábmemii. Čuovvovaš strategijjat biddjojit vuodđun.

5.4.1 Valljodathálddašeapmi

- Meahci mávssolašvuohta identitehtahuksejeddjin ja ealáhus-, ávkkástallan-, ja vásihusarenan galgá deattuhuvvot.
- FeFo galgá láchit vai meahccevalljodagat geavahuvvojit ja ávkkástallojit ja geavahuvvojit ceavzilvuodain ja meahci birasárvvut áimmahušojit.
- Bivdima ja guolásteapmi muddemat galget hábmejuvvo sáhkhalaga geavaheaddjjoavkkuiguin ja vuoigatvuodalaččaiguin, ja diedihuvvot buori áiggis.
- Muddemiid sáhtta álggahit valljodaga vuhtiiváldima, bivddu ja guolásteami doaimmaheami vuhtiiváldima ja geavaheaddjjoavkkuid vuhiiváldima geažil.
- Go mudde galgá lagasvuohta valljodahkii ja árbevirolaš geavaheapmi deattuhuvvot.
- Lastavuovdi galgá hálddašuvvot mánggaatnoperspektiivvas ja vuosttažettiin várrejuvvo Finnmárkku ássiid murremii.

▼ *Vadajávri fápmorusttet.* GOVVA: TROND AARSETH

▼ *Gárdun.* GOVVA: LARS KREMPIG

FeFo prošeakta «Lihkkoguolli» addá ollu ilu.
Gávvajávrris Álttas. GOVVA: LARS KREMPIG

■ Ealgabivdu Finnmarkkus. GOVVA: EINAR J. ASBJØRNSEN

5.4.2 Meahcástallan / Meahcceávkástallan

- FeFo áigu oaččuhit olbmuid ávkástallat meahci ja heivehit dilálašvuoda dasa, sihke joatkin dihte árbevirolaš meahccegeavaheami ja oassin loaktimii, ássamii ja buoret álbmotdearvvašvuhtii.
- FeFo áigu hálddašit ealgabivddu dainna lágiin ahte nu oallugat go vejolaš fylkka ássiin ožžot vejolašvuoda bivdit ealggaid.
- Máhttu sámi meahcceávkástallama birra galgá deattuhuvvot FeFo meahccevalljodathálddašeamis.
- Sáivaguolásteapmi galgá leat nuvtá obmuide geat ássat Finnmarkkus
- Finnmarkku ássiide galget bivdo- ja guolástanhattit leat vuollel márkandási.
- Bivdo- ja guolástanhattit olbmuid geat ássat olggobealde fylkka galget mánkanheivehuvvot.
- lešguhtetge valljodat galga halddašuvvot nugo mearriduvvon njuolggadusat leat mat leat ráhkaduvvon.
- FeFo galgá joatkit formálalaš bearráigeahččanbarggu SLB:ain (SNO) luonddubearráigeahččanlága §2 mielde, ja kommunikašuvdna eará almmolaš ja priváhta luonddubearráigeahččanortnegiiguin galgá leat buorre.

Almmolaš fuođdo- ja guolástaneiseválddit

Norggas nugo eanas riikkain muđui, lea eananeaggát guhte eaiggáduššá bivdinrievtti ja guolástanrievtti jogain ja jávriin.

Birasgáhttendepartemeanta, luondduhálddašeamis direktor-áhtta, fylkkagiella, fylkkamánni ja muhtun dáhpáhusain maidái giella) mearridit goas, gos ja movt sáhtá bivdit ja guolástit. Daid rámmaid siskkobealde sáhtá eananeaggát álggahit eanet gáržžidemiid.

Olgodoaibmaeiseváldi

Gielda lea eiseváldi olgodoaibmalága mielde ja sáhtttá álggahit ferennjuolggadusaid deatalaš olgodoaibmaguovlluide ja addit gohččosa eananeaggádii earret eará jávkadit giddejumiid mat eastadit almmolaš johtaleami.

Nuoskkidaneiseváldi

Gielda lea báikkálaš eiseváldi nuoskkidanlága mielde, ja gieiddas lea ovddasvástádus čuovvulit nuoskkidan- ja doapparguođdenáššiid. Nuoskkideaddjis lea ekonomalaš ovddasvástádus, ja gielda sáhtttá gáibidit nuoskkideaddji čorget. Gieiddas lea maiddá láhka-vuođđu bidjat áigemeeriid, čállit divvadiid ja čorget nuoskkideaddji rehkega ala.

Visttiid ja rusttegiid jávkadeapmi main ii leat šiehtadus

Gielda lea eiseváldi plána- ja huksenlága mielde ja meannuda ohcamiid cegget visttiid ja rusttegiid. Gieiddas lea maiddá vejolašvuohta bissehit visttiid ja rusttegiid ceggema main eai leat dárbbalaš lobit, ja sáhtttá gáibidit njeaidit dahje divvut boasttu-vuođaid. Gieiddas lea maiddá lágalaš vuođđu bidjat áigemeeriid, čállit divvadiid ja ollašuttit njeaidima huksejeaddji rehkega ala.

Boazodoallohálddahuš addá lobiid cegget visttiid ja rusttegiid mat gullet boazodollui, ja lea seammalágan váldi gáibidit visttiid ja rusttegiid maidda ii leat addon lohpi dahje eai šat geava-huvvo boazodoalus gaikojuvvot.

FeFo ii lea lágalaš vuođđu jávkadit visttiid ja rusttegiid main ii leat šiehtadus, almmá duopmo-stuolu mearrádusa haga.

5.5 Eará servodatsuorggit

5.5.1 Olgodoaimmat

- FeFo áigu oaččuhit buot joavkkuid álbmogis olgodahkamušaide, vuođđun loaktimii ja buoret álbmotdearvvašvuhtii.
- FeFo galgá jahkásaččat várret resurssaid ruoná ulbmiliidda mat bohtet álbmogii buorrin. Ruoná ulbmiliiguin oaivvilduvvo olgodoaimmat mat movttiidahttet lihkadit, ja geavahit ja ávkástallat luonddu. Juolludeamit galget ovttastahttet eará ortnegiiguin.
- FeFo áigu vuoruhit nuoraid ja nissoniid doaimmaid go juolluda Ruoná doarjagiid.
- FeFo galgá ovttasbargat priváhta ja almmolaš doaimmaheddjiiguin sihkarastit ja dahkat álkibun beassat deatalaš olgoguovlluide, earenoamážit lahka čeahkkebáikkiid.
- FeFo sáhtttá ovttasbargat priváhta ja almmolaš doaimmaheddjiiguin álkis fysalaš heivehemiid dáfus, muhto ii galgga čuožžut rusttetoamasteaddjin.

5.5.2 Nuoskkideapmi ja doabbarat

- FeFo galgá veahkehit nuoskkidaneiseválddiid oazžut nuoskkideami ja doabbariid FeFo eatnamiin registrerejuvvot, ja gos nuoskkideapmi bohtá.
- FeFo galgá ovttasbargat priváhta ja almmolaš eiseválddiiguin čorget «eaiggátkeahtes doabbariid» FeFo eatnamiin.

- FeFo galgá ovttasbargat priváhta ja almmolaš doaimmaheddjiiguin doaimmaid hárrái eastadit nuoskkideami ja doapparguođđima.

5.5.3 Visttit ja rusttegat main eai leat šiehtadusat

- FeFo áigu bargat identifiseret visttiid ja rusttegiid mat leat ceggejuvvon FeFo-eatnamiidda almma dárbbášlaš lobiid haga.
- FeFo áigu ovttasbargamiin almmolaš eiseválddiiguin geaidda guoská oažžut visttiid ja rusttegiid main eai leat dárbbášlaš lobit áššemeannuduvvot, omd. ovttasbargočoahkkimiid doallamiin.

5.5.4 Mohtorjohtolat meahcis

- FeFo áigu ángjiruššat odđa mohtorjohtolatláhtuid ásaheami FeFo-eatnamiidda ja eaktuda ahte ii oktage láhttu dohkkehuvvo almmá FeFo miehtama haga.
- FeFo ii áigu váldonjuolggadussan geavahit eananeaggátvuoigatvuođaid dárkkistit gieldda sierralohpeaddimiid.
- FeFo áigu addit lobi ráhkadit/buoridit vuodjinmáđiijaid caggan dihte eambo vaháguhttima vuodjima geažil, go lea čielggaduvvon ahte dát ii vaháguhte iige headuš eará beroštumiid hui sakká. Ráhkadeapmi ja máđasindoallan ii leat FeFo ovddasvástádus.
- FeFo áigu ovttasbargat priváhta ja almmolaš doaimmaheddjiiguin buoridit vuodjinmáđiijaid eastadan dihte eambo vaháguhttima.

Mohtorjohtolateiseváldi

Gielda ja fylkkagiielda leaba eiseválddit mohtorjohtolatlága mielde, ja mearrideaba láhtuid ja sierralobiid addima. FeFo sáhtttá dego juohke eará eananeaggát gieldit mohtorjohtolaga meahcis iežas eatnamiin.

GOVVA: LARS KREMPIG

Ekonomiija

FeFo doaibma lea vuodduuvvon iešruhtadeapmái, ja FeFo áigu bidjat čuovvovaš prinsihpaid vuodđun iežas hálddašeapmái:

- Jahkásaš bušeahhtameannudeamis galgá várrejuvot ruhta ovdánahttit valljodagaid FeFo eatnamiin, okto dahje ovttas eará oasálaččaiguin.
- FeFo áigu várret ruđa Djo-doaimmaide čadnon FeFo valljodagaid ávkástallamii.
- Ovttasbargat Sámedikkiin ja Fylkkadikkiin ovdánahttit ortnegiid mo geavahit vejolaš badjelbáhčaga boahhte áiggis vai lea buoremussan servodahkii.

▼ *FeFo doarju Team Finnmark:a.*
GOVVA: BJØRN ROALD MIKKELSEN

▲ NMG scohtervuodjimis,
Guovdageainnus. GOVVA JAN HENRIK HÆTTA

Diehtujuohkin ja kommunikašuvdna

- FeFo áigu lassánahttit máhtu iežas organisašuvnna ja doaimma birra.
- FeFo olggobeale oktavuoha galgá leat rabas, olahtahti ja guorahahti.
- FeFo galgá leat veahkkin ráhkadeamin ságastallan ja digaštallanarenaid
- FeFo áigu sihkkarastit olaheami rahpanáiggiiguin, vástidanáiggiiguin, kommunikašuvnnain neahas ja neahttabálvalusaiguin.

Giella

- Buot FeFo čálalaš dieđut galget leat oažžumis sihke sámegillii ja dárogillii. Buot oktavuodačávdimat sámegillii galget vástiduvvot sámegillii.
- Stivrre čoahkkingiella galgá leat sihke sámegiella ja dárogiella.
- Rabas čoahkkimiin siskkobealde sámegiella hálddašanguovllu, galgá dulkojuvvot sámegillii/dárogillii.